

ณรงค์ศักดิ์ สังข์ศรี 2554: การวิเคราะห์รูปแบบคำถามในหนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ ระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ศึกษา) สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา
ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาลี กาญจนชาติ, ก.ด.
123 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของคำถามในหนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ ระดับ
มัธยม ศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร กลุ่มที่ศึกษาเป็นหนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน จำนวน 2 สำนักพิมพ์ มีหนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
ระดับมัธยม ศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 เล่ม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 เล่ม และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน
2 เล่ม รวมจำนวน 6 เล่ม วิเคราะห์บริบทและประเภทของคำถามโดยใช้แบบวิเคราะห์คำถามในหนังสือเรียนวิชา
วิทยาศาสตร์ นำบริบทและประเภทของคำถามมาจัดกลุ่มและหาค่าความถี่แล้วจึงวิเคราะห์หารูปแบบของคำถาม
ที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของคำถามในหนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนก
ตามระดับชั้นและจำแนกตามสาระมี 1 รูปแบบ คือ คำถามปรากฏใน 3 บริบท (คำถามแทรกในเนื้อหาบทเรียน
คำถามท้ายกิจกรรมหรือการทดลอง และ คำถามที่เป็นแบบฝึกหัดหรือแบบตรวจสอบความเข้าใจ) โดยมีคำถาม
6 ประเภท คือ 1) คำถามประเภทความรู้-ความจำ มีคำถาม 2 ลักษณะ คือ คำถามที่ให้นักเรียนนำความรู้ และ
ประสบการณ์เดิมมาตอบ และให้นักเรียนบรรยายลักษณะหรือสมบัติเชิงปริมาณของวัตถุ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลง
ของสิ่งที่สังเกต 2) คำถามประเภทความเข้าใจ มีคำถาม 2 ลักษณะ คือ คำถามให้นักเรียนอธิบายสิ่งที่กำลังศึกษา
โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิม และให้นักเรียนจัดกระทำข้อมูล โดยอาศัยความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณ
3) คำถามประเภทนำไปใช้ เป็นคำถามที่ให้นักเรียนนำหลักการ กฎเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาใช้
แก้ปัญหาที่เป็นเรื่องใหม่หรือเรื่องที่คล้ายคลึง 4) คำถามประเภทการวิเคราะห์ มีคำถาม 3 ลักษณะ คือ คำถามให้
นักเรียนหาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ ให้นักเรียนจำแนกประเภท หรือจัดกลุ่ม
หรือเรียงลำดับ วัตถุหรือสิ่งต่างๆ และ ให้นักเรียนเปรียบเทียบ โดยบอกความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่ง
ที่กำหนดให้ 5) คำถามประเภทการสังเคราะห์ เป็นคำถามให้นักเรียนตีความหมาย หรือบอกความสัมพันธ์ของ
ข้อมูลที่มีอยู่และลงข้อสรุป 6) คำถามประเภทประเมินค่า จะให้นักเรียนพิจารณา ตัดสิน หรือประเมินคุณค่า
รวมทั้งเลือกใช้สิ่งของต่างๆ